34e jaargang Nr. 6 nov/dec 1982

DE NIJDAMSTRA TYNGE

PERIODIEK VOOR DE GESLACHTEN

NIJDAM, NIEUWDAM, VLEER, WIJNIA

NIJDAMSTRA

Orgaan der Nijdamstra-Stichting

34e jaargang nr. 6
november - december 1982.

HET BESTUUR
van de
NIJDAMSTRA-STICHTING
wenst alle
NICHTEN EN NEVEN
een
GEZEGEND KERSTFEEST
en een
VOORSPOEDIG 1983

DECEMBER 1982

Heraclitus zei vijf eeuwen voor Christus al, dat de mensen hun wetten even krachtig moeten verdedigen als hun stadsmuren.
Onze samenleving wordt gekenmerkt door een steeds groeiende polarisatie. We worden ingedeeld in groepen: progressief en conservatief, werkenden en werklozen, ouderen en jongeren en de spanningen nemen toe.
Er bestaan geen algemeen geldende regels, normen en wetten meer. Steeds meer mensen weten van "God noch gebod". De oude deugden sterven uit. De hoogste wet wordt de wet van de jungle, het enig recht dat van de sterkste.
De vredesweek ligt nog vers in ons geheugen en dat betekent in dit land, dat de granaten, bommen en raketten van verdachtmaking en verkettering over en weer vliegen.
Zij die meedoen aan de kruistocht tegen kruisraketten worden uitgemaakt voor handlangers en werktuigen van Moskou en beticht van naïef pacifisme en blind anti-Amerikanisme.
Zij die vrede willen blijven nastreven in een loyaal Navo-verband worden beschuldigd van naïef militarisme en blind anti-communisme.
Wie voor de vrede wil strijden moet voor de vrede willen lijden. Wij allen moeten beseffen dat met de kernwapens het kwaad, de strijd of de zonde zo men wil, de wereld niet uit zullen gaan.
Het stichten van vrede moet beginnen in eigen hart.
Wij hebben een samenleving nodig, waarin mensen tegen elkander zeggen: Wij hebben elkander nodig, wij hebben God nodig.
En zo moeten we opgaan naar Bethlehem. In deze woeste tijd hebben we Jezus nodig, de volkomen "Vrede".
En in Bethlehem is het werkelijkheid geworden.
Wij vieren het Kerstfeest 1982 in alle soberheid.
Soberheid in de versiering, soberheid in de sfeer.
Werd ook Christus niet in een zeer sobere omgeving geboren?

Wij gaan naar Bethlehem! Gaat U mee?

Palestina, het Beloofde Land van het volk Israël, ligt tussen Egypte en Syrië aan de kust van de Middellandse zee in Voor-Azië. Tot 1948 een Brits mandaatgebied. Thans bestaat het uit de toen uitgeroepen zelfstandige staat Israël en het koninkrijk Jordanië en het Arabische gedeelte.
In het noorden van Palestina ligt Nazareth een kleine stad maar vanouds al van grote betekenis voor het verkeer, omdat door en langs Nazareth de grote verkeerswegen liepen waarlangs de karavanen trokken, de grote optochten van kamelen beladen met goederen die van 't ene land naar 't andere vervoerd werden.
De inwoners van Nazareth waren dus wel op de hoogte van reizen en trekken al deden ze er zelf weinig aan. Ieder bleef daar in zijn handwerk en bedrijf, in eigen werkplaats en huis.
Maar eens, nu 2000 jaar geleden, kwam er in die gemoedelijke rust een grote verandering.
Er zijn heel wat mensen op reis, over de hele wereld. De Romeinse keizer is een machtig vorst die over vele volken gebiedt en als hij weten wil hoeveel mensen er in zijn rijk wonen beveelt hij, dat ieder moet gaan naar de plaats waar zijn familie vandaan komt en de onderdanen hebben maar te gehoorzamen.
Van een tweetal, dat in die dagen een grote reis moest maken, weten we nu nog waarheen ze gingen en ook hoe ze heetten. Het waren Jozef, de timmerman van Nazareth, en Maria, met wie hij ondertrouwd was.
Voor hen was de reis wel bijzonder lang, want zij moesten helemaal naar Bethlehem, de stad waar koning David geboren was en geleefd had en die vele dagreizen ver lag, en ze moesten te voet gaan. Wat zal er veel besproken zijn door die twee op de lange weg.
Maria vertelt voor de zoveelste keer aan Jozef van de verschijning van de engel. Hoe in haar huis een engel binnengekomen was die haar had gezegd dat zij door God begenadigd was, want dat zij de moeder zou worden van de Verlosser, die God al eeuwen geleden beloofd had.

Eindelijk, na een lange vermoeiende reis komen ze in Bethlehem, maar ach, ze kunnen er geen onderdak vinden. Ze vragen van huis tot huis, maar alles is bezet. Er zijn al zoveel mensen voor de volkstelling in Bethlehem. Voor de vader en de moeder van de Here Jezus was er geen plaats meer. Tenslotte krijgen ze nog een plaatsje in de stal.
Daar wordt de belofte vervuld, reeds eeuwen lang door God aan de mensen gegeven, en die, nog maar kort geleden, door de engel Gabriël aan Maria is herhaald.
In deze nacht wordt de Heiland der Wereld geboren, en Maria en Jozef wisten wie dit kindje was, met grote dankbaarheid en blijdschap zullen zij het hebben aangezien. Voorzichtig en met eerbied zal Maria het in de doeken gewonden hebben.
Zij wisten, wie hij was maar...hoe zouden de mensen het weten? De mensen, wier Heiland en Heer hij wilde zijn! Daar horen ze gerucht aan de staldeur, ze turen in het duister, zien de deur opengaan en de binnengekomenen (herders) lopen regelrecht op de kribbe aan, bezien het Kindje dat daar zo armelijk nederligt, en... buigen zich neder om het te aanbidden. Met verwondering slaan Jozef en Maria dit gade, maar nun verbazing stijgt, als de oudste der herders begint te vertellen wat ze in de velden van Bethlehem hebben gezien en gehoord en vertelt van het lied der Engelen.
Dan vallen ze allen mee in en het is of in de stal een weerklank wordt vernomen van die schone zang:

Ere zij God in den hoge
Vrede op aarde
In de mensen een welbehagen.

Verleden en toekomst

Als u dit leest, is het jaar 1982 bijna voorbij. Op oudejaarsavond zien we even achterom en wij moeten van onszelf bekennen, dat wij veel dingen verkeerd hebben gedaan.
In het afgelopen jaar, zijn er vele familie-leden ons door de dood ontnomen.
Ik verwijs in dit verband even naar de geregeld terugkerende mededelingen in ons familieblad.
Aan hen die achtergebleven zijn, wens ik kracht om het leed te dragen.
Maar dan is het ook Nieuwjaarsmorgen.
Wij allen hebben een taak ook tegenover de familievereniging.
Wij zijn één grote familie.
Laat ons de Nijdamstra-Stichting sterk maken!

Nog even één couplet uit het Nijdamstra-lied.

Sybout Nijdam
Uit de schemer van 't verleden
Loopt een lijn, een lichtend spoor
Schakels vormend met het heden:
Nijdamstra de eeuwen door.
Deze onverbreekb're keten
Is symbool van trouw en kracht
Bindt ons samen en wij weten
Ons vereend met 't voorgeslacht.

" E é n d e r O N Z E N ? "

Deze hoogst merkwaardige vraag werd mij telefonisch gesteld, toen de kranten bol stonden over de depressieve klachten van onze prins CLAUS die voor een algemeen onderzoek in het Nijmeegse Radboud-ziekenhuis werd

opgenomen onder behandeling van de specialist in de psychiatrie

Prof. Dr. S. J. N I J D A M.

Vanzelfsprekend heeft hij, evenals iedere andere Nijdam een en dezelfde voorvader, dat is nogal simpel. Er zijn er heel wat namen, waarvan de afstamming niet zo eenvoudig te definiëren valt.
Het ziekteverloop van de prins is algemeen bekend, maar onze interesse gaat meer uit naar de verwantschap van die Nijmeegse hoogleraar met de naam Nijdam, gemakshalve hebben we indertijd de afstammingen wat onderverdeeld in takken: de Harense (Hoornse) tak, de Groninger tak, de Grouwster tak, de Franeker tak etc.etc.
Nu uit de laatstgenoemde tak komt prof.Nijdam voort.
Op pagina 426/427 van het Nijdamstra Boek, deel V, staan de afstammelingen van JELLE SIEDSES NIJDAM en MARIA HEIJER vermeld en onder Nr.-1288- is de geboorte van ene SYDS vermeld. (3.05.1860 te Franeker).
Deze Syds Nijdam huwde ene Maria Koel, waarvan in Nr.-4- van ons orgaan (juli/augustus 1982) de nakomelingen vermeld staan.
Syds Joseph Nijdam werd 26.05.1923 te Rotterdam geboren. Zijn ouders waren Johannes Syds Nijdam en Celia van der Elst.
Hij studeerde aan de Rijksuniversiteit te Utrecht en is sinds 1971 hoogleraar psychiatrie aan de Katholieke Universiteit in Nijmegen.
Na zijn artsexamen in 1951 specialiseerde hij zich in Utrecht tot zenuwarts. Voordat hij deze opleiding in 1958 voltooid had promoveerde hij aan de Rijksuniversiteit op het proefschrift: "Ervaringen met moderne psychofarmaca."
Van 1959 tot 1970 was hij chef de clinique van de psychiatrische universiteitskliniek in Utrecht. In 1963/64 was hij waarnemend hoofd hiervan.
Op dit gebied heeft prof.Nijdam dan ook een wereldfaam verworven.

Hij was het, die de prins tijdens de vlucht naar Bazel in Zwitserland vergezelde.
We hadden dezelfde grootvader, want oom Syds was een broer van mijn moeder. Zo simpel ligt dat.

C.v.d.S.

Familie-berichten

Getrouwd op 26 augustus 1982
GEERT JOHAN NIJDAM
met
REINA MISSET
Haarlem, Rijksstr.weg 511 III

Getrouwd op 21 oktober 1982
SIEBREN NIJDAM
met
HARMANNA KEMPHUIS
Hoogeveen, De Reiger 223

Geboren: JUSTIN
Welgeschapen zoontje van JOE en DIAN WAGENAAR.
Een welkom broertje van SHANE, TERESA en RACHEL.
Kleinzoon van Age en Geertje Wagenaar en achter-achter kleinzoon van Klaas Nijdam, op wiens geboorte datum Justin ter wereld kwam. Ps 33 : 1
St.Ann. Ontario, 22 sept. 1982

Tige tankber en bliid, binnen wij mei de berte fan ûs jonkje dat ûs is tabetroud.
Wy neame him PIETER
Jan en Sietske
Breeuwsma - Nijdam
Wommels, 1 sept. 1982
Walperterwei 22

Woansdei, 29 sept. is it 30 jier lyn, dat ûs heit en mem, pake en beppe

RUURD NIJDAM
en
DIEUWKE de JONG

troud binne.

Hilly en Folkert
WOUTER, Annemarije
Siebren en Harma
Douwe

Warga, sept. 1982

Diep getroffen zijn wij door het overlijden van mijn lieve man en onze broer en zwager

SICCO NIJDAM

op de leeftijd van 51 jaar, na een gelukkig huwelijk van 16 jaar. Psalm 42 : 1 (O.B)

G. Nijdam Bron

Sijbrandaburen, 19 sept. 1982
It lange ein 8

Op 27 sept. 1982 overleed te Haren (Gr)

GRIETJE SWIERENGA oud 91 jaar.

Weduwe van Albertus Nijdam

Met droefheid geven wij u kennis, dat plotseling van ons is heen gegaan mijn innig geliefde vrouw, onze bijzonder zorgzame, innig liefhebbende moeder en grootmoeder DOETJE de JONG WIJNIA
OP DE LEEFTIJD VAN 79 JAAR.

W.P.de Jong

Drachten, 28 sept. 1982
Burg. Wuiteweg 293

Op vrijdagmiddag 1 oktober heeft God tot Zich genomen, mijn allerliefste man, onze zorgzame vader en pake

JOOP NIJDAM

oud 72 jaar.
Al de jaren van zijn ziekte tot het einde toe, wisten wij ons geborgen en gedragen door Gods liefde, in diens Vaderarmen

Nel Nijdam-Ham.

Apeldoorn, 1 oktober 1982
Jachtlaan 186.

Op 7 oktober 1982 overleed te Dronrijp
LOLKJE VEENSTRA
oud 85 jaar, sedert 25 nov. 1953 weduwe van Lieuwe Wijnia.

Na een veel bewogen leven nam God tot Zich, in Zijn eeuwige heerlijkheid, onze zuster en tante
BOTJE NIJDAM
op de leeftijd van 90 jaar.
Fam.Nijdam.

Veenwouden, 10 oktober 1982

Na een zorgzaam leven is, na een ernstige ziekte, van mij heengegaan, mijn innig geliefde man
KORNELIS WIJNIA
op de leeftijd van 78 jaar, na een gelukkig huwelijk van 45 jaar.
M.Wijnia Nek
Leeuwarden, P.C.Hooftstr. 26
12 oktober 1982.

Op 14 oktober 1982 overleed te 's Gravenhage
ADRIANA ELISABETH MARIA NIJDAM
oud 92 jaar. Weduwe van Gerardus Johannes Sala.

Met droefheid geven wij U kennis dat heden van ons is heengegaan, mijn lieve man, onze zorgzame vader en pake
HENDRIK TJ NIJDAM
op de leeftijd van 63 jaar,
L.Nijdam van Linde.

Marknesse, 28 okt. 1982
Parcours 24.

Familie-nieuws

Makkinga, 11 oktober 1982.
Een felle brand heeft een eind gemaakt aan het woonplezier van de familie Nijdam aan de Prikkedam onder Makkinga.
Gelukkig konden mensen en dieren de woonboerderij tijdig verlaten. De inboedel ging mee in de vlammen op.

Scharnegoutum, 16 oktober 1982.
De personen auto van de heer Ulbe Wijnja uit Scharnegoutum, die in de nacht van zondag op maandag voor zijn woning werd ontvreemd, is gistermiddag teruggevonden te Sneek, door de gemeentepolitie te Sneek.

Arnhem. oktober 1982.
Het Gelderse statenlid mevrouw H.Nijdam (P v/d A) is geïrriteerd over het gemak waarmee instellingen een brief beginnen met "Mijne Heren".
De Gelderse gedeputeerden en statenleden geeft zij advies:
Als u twijfelt aan het geslacht kunt u brieven beter beginnen met "Geachte Mevrouw/Mijnheer.

In memoriam

Op 1 oktober jl. overleed in het verpleeghuis "De Maretak" te Driebergen ons familielid de Apeldoornse kunstenaar Joop Nijdam, die als aquarellist grote bekendheid en waardering genoot.
Joop Nijdam werd geboren op 4 juli 1910 te Franeker als vijfde en laatste kind van Jacob Nijdam en Aukje Jager. Reeds op jeugdige leeftijd openbaarde zich zijn aanleg voor tekenen en schilderen. De bekende uit Schalsum afkomstige tekenaar en etser Johannes Hemkes heeft grote invloed op de ontwikkeling van zijn jeugdig talent gehad. Een vakantie doorgebracht bij zijn oom Klaas Jager in Den Haag bracht hem in aanraking met het werk van de groten van de Haagse School.

Daar vooral is zijn liefde voor deze richting in de schilderkunst ontwaakt, een liefde die hij steeds trouw is gebleven en die zijn ontwikkeling als beeldend kunstenaar in hoge mate heeft bepaald. Toch was hij geen slaafse navolger van deze school. Ondanks zijn teruggrijpen op een stijl uit het verleden,"aldus een van zijn recensenten" is Nijdam eerder een voorloper dan een reactionair.
Op de Gereformeerde Kweekschool te Leeuwarden kreeg hij les van de toenmaals bekende tekenleraar Makkes van der Deijl, die hem sterk stimuleerde en onder wiens leiding hij de akte tekenen behaalde.

Als onderwijzer diende hij het christelijk onderwijs achtereenvolgens te Heino, Hoofddorp en Franeker waarna hij hoofd van een tweemansschool in Terzool werd.
Daar verrichte hij veel pionierswerk op het gebied van de onderwijsvernieuwing, waardoor er niet veel tijd overbleef voor zijn grote hobby; tekenen en schilderen.
Zijn - zeer gelukkig - huwelijk met Nel Ham werd gezegend met drie kinderen.
In 1953 verhuisde het gezin naar Apeldoorn, waar hij onderwijzer werd aan een school voor kinderen met leer- en opvoedingsmoeilijkheden.

In de volgende "TYNGE" hoop ik hierop terug te komen.

DE KERK

door G.Wagenaar, Canada (3)

We maakten nergens problemen van. Als de kindertjes al te rumoerig werden en het weer was goed dan vroeg de dominee of de moeder met dat huilende kind niet wat naar buiten kon gaan. Zo kon hij niet preken.
De kerkeraadsvergaderingen werden aan huis gehouden, om de beurt bij één van de leden. Deze werden altijd laat en je kon de rook snijden in je huiskamer.

Als het pauze was marcheerden ze " en fille" door je keuken naar buiten, stonden eerbiedig in de rij om het "nodige" te doen. Bijna geen emigrant had nl. de w.c. in huis, vooral niet diegenen die buiten woonden.
Ik heb daar, in mijn eentje in de keuken, vaak heimelijk plezier om gehad.
In Holland was de dominee de man, vooral op een dorp, die zou alleen de eenzaamheid opgezocht hebben dacht ik dan. Onze emigrantendominee's, vooral die uit de States kwamen, waren anders. Toen wij nog in Rotterdam woonden heb ik één keer een dominee op bezoek gehad in de zes jaar dat we daar woonden.
Dan was je mevrouw Wagenaar.
Hier liep de dominee door je keuken en vroeg zo terloops: en how is Geertje?
't Ja, dat was wel even ánders.
Het was nogal eens dopen 's zondags. Tenslotte bestond de gemeente meest uit jonge gezinnen. De oojevaar achterhaalde ook óns in 1954 en een paar weken nadat we een baby boy hadden gekregen was er een doopdienst. Er was met ons nog een ouderpaar.
Nadat de dominee de vragen had gesteld, liet hij alleen ons antwoorden. Hij vergat de andere ouders, hoewel deze toch wel waren opgestaan. Mijn man ging naar hem toe om hem op zijn nalatigheid opmerkzaam te maken en toen ging de dominee maar weer achter zijn lessenaartje staan, vroeg de ándere ouders wat hún antwoord was en toen kon er dan gedoopt worden.
Ook een keer was er dopen en had de koster dat helemaal vergeten. Hij woonde nogal een eind van de kerk vandaan en voelde er niet veel voor om dat hele eind weer terug te rijden. Het doopstel nam hij nl. altijd weer mee naar huis, omdat we maar in een lokaaltje vergaderden en er dus geen vást doopvont was.
Toen ging hij naar Canadezen, die naast de kerk woonden en vroeg om een mooi schaaltje en een handdoek.
Nu denk je wel eens: wat waren we toch een gemoedelijk stelletje mensen en wat leeft dat toch gemakkelijk.
Begrafenissen waren er zeer weinig. Ook al doordat we allemaal jong waren. Van ouderdom sterven nu de emigranten. Toen een enkeling door ziekte of ongeluk.

Wij liepen eens in Chatham op een kerkhof om te zien hoeveel Hollanders er begraven waren. Bijna geen steen te vinden!
Moet je nu komen! Ik fiets er geregeld door als ik bij mijn familie logeer. Mijn ouders liggen er begraven en al drie broers. En véle namen op de stenen herinneren je aan de eerste jaren dat je daar woonde. En dan zie je in gedachten weer al die overleden mensen in de kerk komen met kinderen er achteraan.
Die kinderen zijn nu al vaak grootouders.
De tijd vliegt voorbij.
De kinderen die in mijn zondagsschoolklas zaten, zijn thans getrouwd en hebben zelf weer kinderen.
Ja, zondagsschoolwerk moest ook gebeuren. Er waren hier geen christelijke dagscholen, zoals we die in Nederland kenden. Ik werd dus ook gepromoveerd tot teacher en geloof me, daar was je de hele week mee bezig. Je schreef het bijbelverhaal op in je eigen woorden (het moest in het engels) en hetzelfde deed je met een gebed. En dat leerde ik dan uit het hoofd, de eerste tijd.
Het is trouwens verbazingwekkend hoe vlug zulke dingen aanleren.
Catechisatie-klassen werden opgezet en ook mannen- en vrouwenverenigingen opgericht, plus jonge mannen- en meisjesverenigingen. Het was erg moeilijk om aan leiders te komen, vooral omdat niemand behoorlijk engels sprak en het nogal wat jaartjes duurde voor we een eigen dominee konden bekostigen, die hielp. Geld was er weinig. Velen van ons hadden geld geleend voor de overtocht, wat ook weer afbetaald moest worden.

(wordt vervolgd)

LEVEN IN DE PROVENCE - 13 (vervolg)

Jan Tanis - Villecroze - Frankrijk

Twee uren lang scheren de Canadairs dwars door de stikkende rook heen door de helse vallei en twee uur ook is de uitslag onzeker.

Als de vliegtuigen de aanval voor het duister hebben teruggeslagen kan men het domein verder de hele nacht onder contrôle houden, gebeurt dat niet dan hangt de veiligheid van de dorpskom aan een zijden draad. En vlak bij St.Jean staat een benzinestation.... Het is al schemerig als het getij ten gunste keert.
Een ramp is voorkomen, al zal het domein St.Jean de hele nacht door nog zorgvuldig bewaakt moeten worden. Op anderhalve kilometer afstand hebben Fop en ik het gevecht van minuut tot minuut gevolgd en we tollen doodop ons bed in als het afgelopen is.
Maar we staan wel af en toe op om de nog steeds roodgloeiende hemel te inspecteren. En Villecroze-dorp gaat zijn tweede slapeloze nacht in.

Maandag 23 augustus - Al te best hebben ook wij niet geslapen. En als we aan het ontbijt zitten voelen we ons nog als in een droom. Is dit werkelijkheid? Wij zitten hier veilig en kunnen ons ongestoord wijden aan de dingen van alledag. Maar twee kilometer verder heerst de noodtoestand en is de angst alom tegenwoordig. Wij hebben alleen maar natte dweilen en handdoeken voor onze vensters gehangen om de brandlucht uit ons huis te houden, maar in de buurt van de naaldbossen moet men op alles voorbereid zijn. Er zijn opnieuw huizen verbrand, en een schaapskooi. Gelukkig zijn er betrekkelijk weinig persoonlijke ongelukken. De materiële schade is verschrikkelijk en het verlies aan natuurschoon zal zich in tientallen jaren niet herstellen. De verbrande hellingen lijken op zwarte woestijnen. Gelukkig is deze morgen het uitzicht naar het noorden voor het eerst weer helder. Maar deze toestand is verraderlijk, want onder de afgebrande bossen en struikvegetaties liggen smeulende humuslagen die zo weer kunnen ontvlammen. En dat gebeurt dan ook, tientallen malen. Op zo'n ogenschijnlijk uitgedoofde helling zie je dan plotseling wat rook opstijgen, eerst niet veel meer dan uit de schoorsteen van een huis. Maar het is zaak daar vlug bij te zijn, want in deze gortdroge en hete omgeving kan het vuur zich binnen een minuut als een explosie uitbreiden.

De militairen blijven dan ook paraat, de brandweer alert. De demonen hebben al 8000 hectares verzwolgen en liggen nog steeds op de loer. Hulde aan alle mannen die hen vandaag aan banden weten te leggen.

Dinsdag 24 augustus - Een normale dag. De morgen is fris, maar spoedig breekt de zon door en het wordt lekker warm. Geen rookzuiltje te zien. Half tien: Wereldomroep: "In het zuidoosten van Frankrijk zijn opnieuw bosbranden uitgebroken". Radio Monte Carlo: "Het gevaar voor een escalatie van de branden steekt de kop op in diverse contreien van de Var. De weerdienst verwacht aanwakkerende mistral". Zo normaal is deze dag dus ook weer niet. En spoedig zijn de vliegtuigen opnieuw in de lucht. Colonnes wagens met blusapparatuur passeren ons huis. Tegen elf uur zien we, ver naar het noorden, een rookzuil. In onze omgeving blijft het rustig, maar de Canadairs vliegen de hele morgen over, en de hele middag. De strijd duurt onverminderd voort. Ik loop even naar buiten en kijk in de richting van Tourtour. Een smetteloos schoon dorp, omringd door geblakerde hellingen. Uit een dal stijgt een rookpluimpje omhoog. Als uit de schoorsteen van een huis. Een helicopter vliegt er naar toe.
24 augustus, 16.- uur

(wordt vervolgd)

WEL EN WEE VAN ONZE VOOROUDERS IN DE 17e EEUW (5)

Zie blz. 66 Tynge sept. - okt. 1982.

Nu willen we ons verplaatsen in het leven van de kinderen en kindskinderen van Willem Willems de Oude in die 17e eeuw. We verplaatsen ons naar het Friese platteland, naar de boeren en boerinnen, de arbeiders en hun vrouwen, naar de "jongfeinten en jongfammen", die allerminst hun leven in leed doorbrachten en tegenover het grotere leed uit die dagen stelden het grotere plezier, want het ene uiterste raakt het andere.
Daar behoeven we ons niet over te verbazen, dat er ook op dit platteland en ook door de jeugd in de arbeidersgezinnen wel degelijk plezier gemaakt kon worden, dat men graag eens uit de band sprong, dat men graag eens

potten vol bier dronk en zich wilde uitleven om het ernstige leven te vergeten. De jeugd van toen was heus niet anders en niet beter dan de jeugd van thans.
Dat de jeugd in het zoeken en verlangen naar de zonnige zijde van het leven niet gebonden bleef aan de omgeving leren ons de trouwboeken van de kerken. Afstanden werden maar al te gemakkelijk, volgens onze maatstaf, overbrugd, wanneer het ging om de levensgezellin te vinden. Maar niet alleen de jeugd, zoekende liefde, overbrugde afstanden, ook de ouderen konden dat en wij moeten bekennen dat zij niet zo gauw ergens tegen opzagen als wij in onze gemotoriseerde eeuw.
Maar wij weten ook dat als de nood aan de man komt wij ook wel meer kunnen presteren en denken daarbij maar aan de reizen, die in de winter 1944-1945 zijn gemaakt. Voor onze voorouders was het noodzaak. Zij liepen van Akkrum naar Leeuwarden (± 18 km.) of gingen met de trekschuit van Harlingen naar Groningen of op het paard van Friesland naar Parijs en zelfs Rome. Menige Fries heeft deze laatstgenoemde reis ook te voet volbracht.
Zo zien we dat een jongeman uit Holwerd zijn vrouw vond in Akkrum en dat de weduwnaar uit Ureterp trouwde met een weduwe in Franeker. Dat een boer uit Oldeboorn spullen kocht op een boelgoed in het Groninger Grijpskerk, maar ook dat een dief uit Paesens en Moddergat inbraken pleegde in Finsterwolde en Winschoten.
We zien de schipper uit Bolsward naar Delft of Vlissingen varen, waar hij zijn kinderen liet dopen en menige jonge Friese zeeman de oost of west bezoeken.

(wordt vervolgd)

G E N E A L O G I E.

Door buitengewone omstandigheden moet de kopij een maand eerder ingezonden worden.
Daar genealogische gegevens nu eenmaal niet vanuit het luchtruim op mijn bureau komen fladderen, moet ik verstek laten gaan en ben dus niet instaat een vervolg op de elfde generatie te geven.
Hieraan gaat nu eenmaal nogal het een en ander vooraf als eventueel bezoek, archieven, korresponden-

tie etc. en dikwijls telefoontjes, als een toegezonden genealogische invulstaat onvolledig ingevuld retour komt. Alleen over dat onderwerp zou ik wel een pocketboekje vol kunnen schrijven.
Om een enkel voorbeeldje te geven. Om achter onbekende gegevens te komen heb ik een vragenlijst samengesteld. De vragen zijn zo simpel mogelijk gesteld en spreken m.i. voor zichzelf, maar in de praktijk blijkt het toch minder eenvoudig.
"NAAM": als ik deze niet zelf reeds heb ingevuld, blijkt dit geen enkele moeilijkheid op te leveren.
Op "GEBOREN" luidt bijvoorbeeld het antwoord: " JA "!
Als ik zoiets onder ogen krijg, dwaalt mijn blik naar de zoldering en overdenk ik dit antwoord eens te geven aan de politie-man, die mij voor een of andere overtreding bekeurt.
Ik ben zeer benieuwd, wat resultaat dit oplevert.
Maar goed, ik probeer zo mogelijk telefonisch kontakt te krijgen met de vraag: " Wanneer bent U jarig?" en " Hoe oud werd U toen?" En de geboortestreek kennende, vraag ik langs mijn neus weg: "Bent U niet in Assen geboren?" waarop prompt het antwoord komt: "Hoe komt U daar bij: Vries!" Zou ik rechtstreeks vragen: V R I E S?, is de kans niet uitgesloten, dat ik te horen krijg, wat gaat U dit aan of i.d.
En dan weet ik tenminste, wat ik wilde weten. Zo gaat dat!
Bij de laatste generaties heb ik nu eenmaal hulp van derden nodig, als ik de archieven niet kan raadplegen.
Enfin, dat zijn nu eenmaal de perikelen van genealogisch onderzoek.
Thans wil ik volstaan met enkele aanvullingen.
Op pag. - 78 - van de laatste Tynge is er sprake van:
HENDRIK GEERTS NIJDAM en HENDERKIEN SANTS.
Hendrik was van beroep landbouwer. Zij huwden 28-04-1894 te Haren (Gr). HENDRIK werd 10-05-1860 te Paterswolde geboren en overleed 24-07-1938 te Eelde. Hij was een zoon van: GEERT ARENDS NIJDAM en HARMTIEN ANSINGH.

HENDERKIEN SANTS werd 13-04-1871 te Glimmen geboren en overleed 30-10-1931 te Eelde, dochter van Jelke Sants en Henderika Lammers.

Kinderen:

GEERT AREND	✱ 23-09-1894	te Eelde (zie pag. 78 voornoemd).
HENDERIKA	✱ 16-01-1896	te Eelde, overl.16-12-1963 te Groningen. (ongehuwd).
HARMTIEN	✱ 17-03-1897	te Eelde, huwde HENDRIK BAKKER.
JELTJE	✱ 1898	te Eelde, overl.15-05-1975 te Winschoten, huwde KLAAS SCHOLTENS.
HENDRIK Hendriks	✱ 15-01-1900	te Eelde, overl. 01-10-1980 te Eelderwolde. (landbouwer) ongehuwd.
JAN Hendriks	✱ 09-12-1907	te Eelde, overl. 02-02-1962 te Leek, huwde 26-05-1934 te Eelde met: GEERTJE MAKKEN, ✱ 14-03-1907 te Eelde, dochter van Dirk Lijbe Makken en Siebrig Schoonveld. (Geen nakomelingen).
LIES BERTUS AREND	✱ 27-04-1912	te Eelde, overl. 30-07-1976 aldaar. Huwde ANNA JACOBA MAKKEN. (Twee dochters).
JELKE Hendriks	✱ 11-06-1914	te Eelde, overl. 14-12-1981 te Eelderwolde. Huwde AALTJE VAN BERGEN. (Twee zoons, w.o. de bekende wielrenner HENK).

C.v.d.S.

Voorzitter:	T. Nijdam, Coornhertstraat 12, 8913 HK Leeuwarden, telefoon 058 - 122167
Secretaris-penningmeester:	C. v.d. Schoot Azn., Heerenhage 205, 8446 DE Heerenveen, telefoon 05130 - 24792
LEDEN	
H. Nijdam-Smit	Boerhaavelaan 113, 9728 LK Groningen, tel. 050 - 253701
W. Wijnia	Angelsloërdijk 225, Statenhoek, 7824 AH Emmen, tel. 05910 - 22068
J. de Vries-Draaisma	Joh. Winklerwei 445, 8915 EZ Leeuwarden, tel. 058 - 122621

POSTREKENING	82 67 24
REKENING RABOBANK	gironummer 81 46 57, rekeningnummer 32.64.65.308, beide ten name van Penningmeester Nijdamstra Stichting te Heerenveen
FAMILIEBLAD	"DE NIJDAMSTRA–TYNGE". lid/abonnee f. 16,– per jaar. (Vóór 31 maart betalen.) Halfjaarlijks f. 8,– mits betaling plaats vindt vóór 31 januari/juli. Donateurs/leden f. 8,– per jaar. Dezelfde voorwaarden als hierboven vermeld.
REDAKTIE	T. Nijdam, Coornhertstraat 12, 8913 HK Leeuwarden

BIJ ONBESTELBAARHEID GAARNE RETOUR AAN: Coornhertstraat 12, 8913 HK Leeuwarden. (zo mogelijk opgave van nieuw adres.)